

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Taxe de brevete se sporesc până la 80 mii

Nu se mai acordă brevete de beuturi spirtoase

Proiectul de lege pentru sporirea taxelor pe brevete de băuturi spirtoase a fost întocmit și se află acum în biroul d-lui Mihail Popovici ministrul de finanțe.

Au fost stabilite, în mod definitiv următoarele:

În comunele rurale taxa va fi de 4.000 lei.

In orașe taxa va fi între 6000 până 80.000 lei

anual.

Mărimea taxei se va stabili după chiria localului de desfacere.

În expunerea de motive a proiectului de lege pentru sporirea taxelor pe brevete se arată că

taxele în vigoare, unificate pentru toate brevetele, sunt nedrepte,

fiindcă este o nedreptate să se plătească pentru brevetul dela periferie o taxă egală cu aceea al unui local de prim ordin din centru.

Proiectul de lege armonizează taxele existente într'un așa fel încât să se curme nedreptățile.

Veniturile din taxele urcate vor fi de aproape trei sferturi de miliard lei

Ministerul de Finanțe a dispus, ca, deocamdată, să nu se mai acorde nici un brevet de băuturi spirtoase.

Modificarea noului tarif de mărfuri C. F. R.

Direcțiunea serviciului comercial C. F. R., a adus unele importante modificări în actualul tarif local de mărfuri C. F. R. privind aproape toate articolele ce se taxează.

Aceste modificări au fost supuse aprobării directorului general C. F. R., care va hotărâ asupra datei dela cari ele urmează a fi aplicate.

În acelaș timp, taxele nejustificate urcate la transporturile de mărfuri ale căilor ferate se vor reduce.

Tariful acesta va fi pus în concordanță și cu noul tarif vamal, în pregătire la Ministerul de Industrie și Comerț.

Băncile contra politiceii de scont

Uniunea Marilor Bănci, acum înființată, s'a declarat contra actualei politice de scont, pe care o exercită Banca Națională.

Părerile în privința politiceii Băncii Naționale și le-a prezentat Uniunea printr'un memoriu, în care detailat arată toate greșelile.

În rezumat, părerile băncilor sunt foarte pesimiste cu privire la politica inaugurată de Banca Națională, atât în ce privește urcarea scontului cât și restrângerea indirectă a emisiunii.

Conducătorii băncilor socotesc că o persistență în menținerea taxei urcate și a dificultăților

fătilor ce întâmpină la admiterea portofoliului,

va avea urmări incalculabile

care altoite pe o criză deja extrem de acută va spori considerabil neputința de a se face față obligațiilor, deci

un spor de insolvențe comerciale și industriale și o tăcere bruscă a puținței agricultorilor de a se continua muncile agricole.

Căci, în asemenea condițiuni, să nu ne facem iluziuni, băncile intermediare vor fi silită a întrerupe cu totul operațiunile, mai ales cu agricultorii.

A român bankok erélyes akciót indítanak a kamatlábemelés ellen

A román bankok szövetsége memorandumot nyújtott át a kormánynak a Banca Națională kamatlábemelésére és a visszleszámítási hitel csökkentésére tárgyában. A memorandum kifejti, hogy azok a viszonyok, amelyekkel a Banca Națională a kamatlábemelést indokolni kívánta, csak a külföldi államokban állanak fenn és az ottani jegybankok kamatlábemelésére ezért indokolt is lehetett, nálunk azonban az emelés csak megdrágítja az életet és megnehezíti a gazdasági helyzetet. A bankok szövetsége el van

határozva, hogy minden eszközt felhasznál a Banca Națională kamatlábemelése ellen.

Ugyanekkor a Nemzeti Bank körlevelet intézett fiókjaihoz és felhívja a figyelmüket a devizakereskedelemmel felhatalmazott bankok működésére. Újabb ismét üzérkedés folyik a devizákkal s a Banca Națională utasította a fiókokat, hogy a spekuláció ellen tegyék meg a szükséges intézkedéseket. A devizák árai a spekuláció folytán magasabbra emelkedtek, mint a stabilizáció előtt volt.

Consiliul municipal din Cluj închiriază întreprinderile comunale

Guvernul a solicitat lămuriri dela consiliul municipal din Cluj, în privința comercializării întreprinderilor comunale. Consiliul municipal, în ultima ședință, ocupându-se cu problema comercializării întreprinderilor comunale, a luat în desbatere comunicarea dlui Ing. Munteanu, directorul general al Uzinelor Electrice din Cluj, care a anunțat, că un consorțiu belgian a făcut ofertă orașului pentru

închiriarea fabricii de gaz,

pentru cari este dispus, ca să facă mari investiții, ca să intensifice producția în proporția necesară consumătorilor.

Dl. Munteanu s mai comunicat, că a primit oferte și pentru

închiriarea a uzinelor electrice,

evident verbale.

Anume societate de electricitate „Ganz“ din Budapesta și Societatea Italo-Belgiană de Electricitate au anunțat, că în Septembrie vor face oferte necesare, pe cari consiliul municipal le va trimite guvernului.

Consiliul municipal a hotărât în principiu, că

va da în chirie toate întreprinderile comunale,

între cari uzinele electrice, fabrica de gaz, uzinele hidraulice, abatorul, fabrica de ghiață, baile strand, etc. pe cari le va administra pe baza legei comercializării.

A központi illetékügyi bizottság döntése

A központi illetékügyi bizottság legutóbb tartott ülésén a következő határozatokat hozta: 1. Az agrár-törvény alapján létesített községi legelők az egyenérték alól mentesek, mivel ezek közvagyonot képeznek. 2. A bélyegtörvény értelmében a gabona, érték-papír, vagy árulett-kölcsönök után 0.36%-os illeték fizetendő. Ennek közetkeztében ha ugyanezen kölcsön garantálására a letét mellett még jelzalog biztosíték is szerepel, akkor csupán a bélyegtörvény 15 cikk 1 §-ban előírt *proporcionális* illetéket kell fizetni, mivel ebben foglaltatik a 0.36%-os illeték is. Az esetben, ha nyílt, vagy folyószámla kölcsön biztosítására történik letét, amely kölcsön után a 0.24%-os illetéket már kifizették, a letét elhelyezésekor csupán 0.12%-os különbözetet kell megfizetni. A bizottság határozata szerint a *zöldhitelek* után is csupán 0.35%-os illetéket kell megfizetni, mivel azok szintén letétkölcsönöknek tekintendők.

Módosítják a vasuti szállítási tarifát

A taxálás alá eső áruk belső földi tarifájában a C. F. R. vezérigazgatósága fontos módosításokat eszközöl. A változások aprobálás végett már a C. F. R. vezérigazgatója elé lettek terjesztve. Az új tarifa összhangban lesz a készülöben levő vámtarifával. Az új szállítási tarifa életbeléptetésének idejéről rövidesen fog dönteni a C. F. R.

Törvényjavaslat a romániai szabadkikötőkről

A legközelebbi minisztertanácsnácson tárgyalás alá kerül a kikötők szabad zónáira vonatkozó javaslat. Ezeknek a zónáknak, amelyek elsősorban Galac, Braila, Giurgiu és Constanza kikötőkben létesülnek, az a céljuk, hogy nagy áruraktárak létesüljenek. A zónák területén hajógyárak is létesíthetők új hajók építésére vagy régiak kijavítására. A szabad zónákat igazgatótanács adminisztrálja. Ezeknek a zónáknak létesítésében idegen tőke is részt vehet, de csak negyven százalék erejéig. A szabad zónák részére kijelölt területek kisajátíthatók.

SĂPTĂMÂNA

Di Lugojanu, care a urmat în streinătate tratative pentru încheierea unui împrumut agricol, s'a reîntors în țară, aducând oferta necesară pentru contractarea împrumutului.

Primăria orașului Turda primind prin Camera de Comerț și Industrie din Cluj o adresă din partea Casei Autonome a Regiei Monopolurilor Statului, pentru a-i ceda un teren pentru construirea unei fabrici de foițe de țigarete, a aprobat această cerere, promițând totodată tot concursul necesar din partea orașului pentru realizarea acestui proiect, menit să contribuie la dezvoltarea economică a orașului asigurând în același timp existența a câtorva mii de familii de muncitori, cari vor fi angajați ca lucrători la noua fabrică.

Primăria orașului Turda a destinat în acest scop un teren potrivit urmând ca restul terenului necesar să fie dat de către organele reformei agrare.

În acest scop s'a adresat o cerere și Consilieratului agricol al județului Turda, urmând ca să-și dea și aceasta aprobarea.

Turda este locul cel mai potrivit pentru înființarea unei asemenea fabrici, deoarece ofere neprețuitele avantagii ale gazului metan, care va da posibilitatea, ca produsele acestei noi întreprinderi R. M. S. să fie cât mai ieftine.

Lucrătorii del „Reșița” au cerut un nou spor de salarii. Direcțiunea a refuzat cererea și lucrătorii s'au adresat Judecătoria din Oravița, care a aprobat o urcare de 3 la sută, cu care lucrătorii nu au fost mulțumiți și astfel au făcut apel.

Zilele aceste s'au încheiat lucrările proiectului de lege pentru reprimarea concurenței ilioale și care are menirea să înlocuiască și legea speculei.

În noul proiect se specifică cumcă prețuri maximale sunt a se stabili numai pentru articole de primia necesitate și numai de către primării.

Produsele de prima necesitate le va stabili guvernul, urmând a cere și opinia camerelor de comerț.

Organele, cari se vor abate dela dispozițiile legale, vor fi amendați cu câte o sumă, care se va cifra până la 30 mii lei.

Proiectul de lege pentru reorganizarea Poștei a fost alcătuit și va fi trimis încă în săptămâna aceasta, consiliului legislativ.

Proiectul pune organizarea poștei pe principiul regiei autonome.

Când poșta va deveni administrație autonomă vor începe și lucrările de investiții.

Lucrările vor fi stabilite printr'un caiet de sarcini. Pentru lucrările de investiție se vor primi și oferte dela firme specializate în instalații de telegraf și telefon.

Sporirea impozitelor cu zece la sută

Ca urmare la hotărârea conducerii Băncii Naționale, reflectată în raportul d-lui Rist, în care se arată că puterea contribuabililor mai suportă noi impozite și în același timp

pentru a se face față marilor nevoi financiare ale statului.

Ministerul de Finanțe a prevăzut o serie de proiecte în care aproape toate impozitele se sporesc cu zece la sută.

În consecință după aceste proiecte

se vor spori contribuțiile directe, taxele de timbru

și înregistrare, cifra de afaceri, taxele pe brevetele de băuturi spirtoase

și toate celelalte taxe.

Proiectele sunt aproape terminate și rămâne ca ele să fie transformate în legi, îndată ce guvernul va fi epuizat toate celelalte mijloace pe care le încearcă pentru umplerea golurilor bugetare și a nevoilor statului.

Cum aceste mijloace, care se caută, e probabil că vor fi greu de găsit, e cert că guvernul va recurge la sporirea impozitelor, mărind cotele după cum am arătat mai sus.

Ki lesz Szana Zsigmond utóda?

Jól informált körökből értesülünk, hogy a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság főrészvényesei megbeszélést készítenek elő, hogy a néhai Szana Zsigmond vezérigazgató örökébe kerülő vezetőszemély felett döntsenek. A tárgyalások színhelye Budapest lesz. A tárgyalásokra megérkezik Bukarestből Blank Arisztid, a Marmorosch Blank elnökigazgatója, Bécsből a Schröder-bankház vezetője és Temesvárról ifjabb Szana Zsigmond, aki már fel is utazott Budapestre. A tárgyalásokon résztvesz Fleissig Sándor, az Angol-Magyar bank elnöke is. A tárgyalások előreláthatólag hetekig elhúzódhatnak. Eddig 3-4 személy neve került fel. A főrészvényesek intenciója, lehetőleg

a romániai viszonyokkal ismerős embert állítani a bank élére.

Azonban egyáltalán nem valószínű, hogy a Temesvári Bank jelenlegi emberei közül választják meg néhai Szana Zsigmond utódját, miután a főrészvényesek nem elégszenek meg egy gondos és megbízható bankemberrel, hanem a vezető állásra nagykonfeciójú egyént akarnak választani, aki az ügyeket az eddigi szellemben vezeti tovább.

A terv az, hogy az új vezető megválasztása után három hónapig a bank élén tanulmányozza a bank és vállalatok között fennálló üzleti viszonyt és tényleges helyzetét. A főrészvényesek folytatni akarják néhai Szana Zsigmond üzleti politikáját és

megtartják továbbra is a vállalatokat,

illetve azon vállalatokat, melyek rentabilitása nyilvánvaló.

I. M. B. O. sporește capitalul la 300 milioane

„Industria Miniere din Banat” cari au mari întreprinderi miniere, după cum am mai anunțat, lucrează la un mare plan de electrificare, în legătură cu electrificarea Banatului.

Societatea, care și-a convocat adunarea generală pe ziua de 30 Iunie a. c. și-a încheiat gestiunea anului trecut cu

un profit brut de 19 milioane lei.

Adunarea generală aproband gestiunea anului trecut a hotărât urcarea capitalului întreprinderii dela 150 la 300 milioane lei,

cari se vor semna de către vechii acționari.

La întreprindere s'a cointerestat între altele societăți și „Societate Generale Belgique”, care va semna o mare parte din nouile acții.

Alaptőkét emel az I. M. B. O.

Az *Industria Miniere din Banat* (IMBO), amely vállalat nemcsak a Bánság, de a csatolt területek legnagyobb bányavállalata és amely a bánsági elektrifikálásokkal kapcsolatban, amint már megírtuk, nagyarányú elektrifikálási tervekben dolgozik. A vállalat, amely a napokban publikálta múltévi mérlegét és amelyet 19 millió bruttó nyereséggel zárt, közgyűlését június hó 30-án tartotta meg.

A közgyűlés a mérleg ratifi-

kálása és az igazgatóság felmentvénye után a vállalat alaptőkéjének 150 millióról 300 millióra való emelését határozta el, amelyet rövidesen végrehajtának s amely alaptőkeemelés egy részét régi részvényesek jegyezték le.

A vállalatnál a meglévő külföldi érdekeltségen kívül érdekeltséget vállalt a hrüsszeli *Societate Generale Belgique*, amely az új kibocsátású részvényeknek másik részét jegyezte le.

A H É T

Lugojeanu Joan, miniszterelnökségi államtitkár, aki a mezőgazdasági hitel tárgyában hozott tárgyalásokat folytatott külföldön, a tárgyalásokat eredményesen befejezte. Lugojeanu már vissza is érkezett Bukarestbe, ahol több banksoport ajánlatát terjesztette a kormány elé.

Casa Autonomia, a Regiei Monopolurilor elhatározta, hogy cigarettapapirgyárát létesít. A gyárát eleinte Segesváron akarták felépíteni, azonban az illetékesek meggondolták a dolgot és Tordára esett a választásuk, amely mint a földgázvidék egyik központja a legalkalmasabb arra, hogy egy gyár az olcsó fűtőanyag következtében kellő fejlődésnek indulhasson. Torda város tanácsa belátva, hogy az új gyár számos munkáscsalád megélhetését fogja biztosítani, kijelölt egy megfelelő területet a gyár részére, azzal, hogy ha a gyárnak nagyobb területre van szüksége, a többi a megyei agrártanács rezerváiból kérje a cigarettapapirgyár.

Az aninai bányamunkások nemrégiben béremelést kértek a *Resica-művek* igazgatóságától. A béremelést az igazgatóság nem hagyta jóvá és ezért a munkások az Oravicai törvényszékhez fordultak a bérkövetelés ügyében. A törvényszék 3 százalékos emelést hagyott jóvá, azonban a munkások nincsenek megelégedve az emeléssel és a törvényszéki ítéletet megfellebbezték.

A *kényszeregyezségi-törvény* tervezeten több fontos változást eszközöltek. A kvótát, az eddigi 50 százalékról 80 százalékra emelték fel, hogy fokozottabb védelmet biztosítsanak a hitelezőknek. A kvotafelemelés ellen a Sfatul Negustoresc intervenciora készül.

Az *uzsora-törvényt* helyettesítő, *Illojális verseny megszüntetéséről szóló törvény* tervezete elkészült. A törvénytervezet intézkedik arra vonatkozólag is, hogyan állapítsák meg a városi tanácsok a maximális árakat. A maximális árak megállapításánál meg kell hallgatni az illetékes kereskedelmi és iparkamarák véleményét is. Maximálás csak az elsőrendű közszükségleti cikkeknél eszközölhető, hogy melyek ezek a közszükségleti cikkek azt a minisztertanács állapítja meg. Új rendelkezés a törvénytervezetben az is, hogy 30 ezer lej-ig terjedő pénzbírsággal sújtják azokat a hatósági közegeket, akik az árak maximálásával kapcsolatosan megsértik az előírt rendelkezéseket.

Erélyes intézkedést fogantatott a kormány a fogyasztási illetek alá eső gyári termékek ellenőrzésére

A szeszgyárak, kisüstösök, likőr és borpárlat termelők, ecetgyárosok, petroleum, cukor bor és pálinka, ásványvíz raktárak az ellenőrzések középpontjában — Mit tartalmaz a drákói rendelet

A pénzügyminisztérium a fogyasztási illeteket fizető gyárak ellenőrzésének megszigorítása céljából szabályzatot dolgozott ki. A szabályzat a gabonaszesz- és borpárlatgyárak, ecetgyárak, szeszfinomítók, szeszegetők, a gyümölcs-pálinka-üstök, szeszestírtáktárak, cukor, petroleum, növényi olajgyárak, ásványvíz raktárak hatóság ellenőrzését írja elő.

A szabályzat szerint oly cikkeket előállító gyárak, amelyek fogyasztási illetek alá esnek, a megyei pénzügyigazgatók közvetlen ellenőrzése és személyi felelőssége alá helyeztetnek. Több ilyen pénzügyigazgatóság egy vezérfelügyelő hatáskörébe tartozik. A vezérfelügyelők kötelesek havonként tüzetesen megvizsgálni ezeket a gyárakat és minden hónap 10-éig az általuk végzett felügyeletről jelentést tesznek a pénzügyminisztériumnak. A vezérfelügyelők hatáskörébe tartozik a fogyasztási adó alá eső cikkek raktárainak ellenőrzése is.

A gabonaszesz és a borpárlatgyárak ellenőrzése

Azok a szeszgyárak, amelyek nem folytonos üzemmel dolgoznak, az éjjeli munkára külön engedélyt kell kérni a vezérfelügyelőtől. Szeszfinomítás csak megfelelő napokon és órákban végezhető, melynek idejét az ellenőrző hatóság határozza meg.

A szeszgyárak és borpárlatgyárak összes berendezésükről és készülékeikről kötelesek részletes tervet készíteni négy példányban. Azok a gyárak, amelyeknek ilyen műszaki tervük nincs, nem működhetnek. Minden évben a kampány megkezdése előtt 20 nappal a gyárak kötelesek ezeket a terveket a pénzügyigazgatósághoz benyújtani. A benyújtott tervzetten, illetőleg gyári berendezésen és felszerelésen a pénzügyminisztérium engedélye nélkül semmiféle módosítás sem eszközölhető.

Azok a gyárak, amelyek nem rendelkeznek ellenőrző műszerekkel, nem működhetnek. Nem engedhető meg semmilyen körülmények között oly üstök használata, amelyeken pontos mérés nem eszközölhető. Azok a gyárak, amelyek nagy tartányokkal rendelkeznek, kötelesek azt lépcsővel könnyen hozzáférhetővé tenni.

A gyárosok a bevitt nyersanyagokról, a kifőzésekről, erjesztésekről és a tartányok helyzetéről

kötelesek részletes napi-jegyzéket vezetni.

A borpárlatgyárosok csak borpárlatot készíthetnek és adhatnak el. Az oly üsttulajdonosok, akik borpálinka gyártására kaptak engedélyt, csak borpálinkát állíthatnak elő, borszeszt nem. Az üstökre borpárlat gyártásához szükséges mellékberendezéseket nem alkalmazhatnak.

A likőr-, rum-, konyakgyárak

a szeszgyárakhoz hasonlóan kötelesek a gyár berendezéséről műszaki tervet felfektetni és naponként jegyzéket vezetni a gyártásról.

Az ecetgyárak kontrollja

Az ecetgyárak amellett, hogy kötelesek ellenőrző műszereket alkalmazni és napi jegyzéket vezetni, nem adhatnak el ecetet detailban, még akkor sem, ha más községben állítanak fel detailraktárt. Az ecetgyárak nem tarthatnak raktáron, sem kereskedelmi forgalomba nem hozhatnak ipari ecetsavat, gyárukban nem tarthatnak desztillálókészüléket.

Szeszesítalkereskedők ugyanazon időben nem lehetnek ecetgyárosok is. Ecetgyárak a szeszraktárakkal ugyanazon vagy szomszédudvarban sem működhetnek.

Új ecetgyár felállítására csak úgy adható engedély, hogyha az alapító anyagi és erkölcsi helyzetét a pénzügyminisztérium felülvizsgálta és az ecetgyárat alapítani szándékozó az ellenőrzés érdekében garanciát helyez letétbe.

A denaturálás módja

A szeszfinomítók általában csak a vezérfelügyelő által elkészített és a pénzügyminisztérium által jóváhagyott program alapján működhetnek. A denaturálás csak két hivatalos személy jelenlétében történhetik meg. A parfümgyárak részére szükséges finomítás csak szeszgyárakban történik. A parfümgyáros, aki bizonyos mennyiséget denaturáltatni akar, azt csak a törvény által előírt mennyiségben teheti meg.

A parfümgyárak havonként ellenőriztetnek épügy, mint a szeszgyárak.

Azoktól a parfümgyáraktól, amelyek nem vezetnek rendszeresen regisztert, a működési engedély megvonandó.

Oly parfümgyárak, amelyek denaturált szeszt használnak a gyártáshoz, működési engedélyt csak akkor kaphatnak, ha nagy ipari berendezéssel rendelkeznek és a pénzügyminisztérium által meghatározott garanciát letétbe helyezik. Denaturálásra csak nyersszesz használható fel.

A szeszgyárak denaturált szeszt csak engedéllyel rendelkező nagykereskedőknek adhatnak el. A vásárlók kötelesek a vásárlás napján a forgalmi jegyet az adóhivatalhoz beadni.

A szeszkimérési engedéllyel rendelkező raktárak 10 liternél nagyobb mennyiséget csak elismervény ellenében adhatnak ki és kötelesek napi jegyzéket vezetni.

Kisüstök ellenőrzése

A pénzügyigazgatóságok kötelesek azonnal községenként az autorizált üsttulajdonosokról kimutatást készíteni. A főzés után az autorizált üstök azonnal lepecsételendők. A pecsét eltávolítása csak az új kampány megkezdése előtt történhetik meg az 1921. évi törvényben előírt feltételek mellett.

Bor- és pálinka raktárak

Az illetekezett itálról szóló forgalmi jegyek elismervény ellenében a szeszestírtátvételnek napján beszolgáltatandók a kerületi adóhivatalnak. A szeszestírtá-nagyraktárak kötelesek egyenként jegyzéket vezetni a naponkénti szeszestírtá-eladásokról, amelyek csak számla ellenében történhetnek. Minden raktárból eladott árunál zöld forgalmi jegyet kell kiadni. Az az ügynök, aki ilyen forgalmi jegyet kiad anélkül, hogy a helyszínen a mérés helyességét megállapította volna, állásából elbocsátandó. A szeszestírtá-nagyraktárak edényein láthatóan feltüntetendő a liter vagy kilogramm mennyiség.

Petróleum, cukor és ásványvízraktárak ellenőrzése

Ezeknél az ellenőrzés éppen úgy történik, mint a hogy a többi gyáraknál és raktáraknál előírja a rendelet.

A fekete szeszgyártás megakadályozása céljából cukorgyárakból melasse csak a pénzügyminisztérium engedélyével szállítható ki. Ugyanezen célból az illetekezett cukrot árusító nagyraktárak eladásait csak a minisz-

terium által a meghatározott feltételek mellett eszközölhetik.

Személyi intézkedések

A szesz- és borpárlatgyárakat, valamint a többi gyárakat is ellenőrző pénzügyőrök az ellenőrzés minél hatékonyabb keresztülvitele céljából rövid időközökben kicserélendők. Hasonlóképpen a gyárellenőrök évenként legalább egyszer cserélendők.

Azok a pénzügyőrök, akik engedély nélkül távol maradnak a gyárból, fegyelmi büntetéssel vagy elbocsátással büntetendők.

A pénzügyigazgatóságok kötelesek verifikálni az összes eddig kibocsájtott forgalmi jegyeket és erről jegyzőkönyvet felvenni. A rendelet végrehajtására a pénzügyminisztérium adóügyi igazgatósága a legrövidebb időn belül utasítást köteles elkészíteni.

A gyárak vezérfelügyeletével a pénzügyminisztérium C. Alexandrescu vezérfelügyelőt bízza meg, akinek hatáskörébe tartozik a kerületi felügyelőségek ellenőrzése.

A kerületi gyárfelügyelőségek vezetői a következők:

I. kerület. A. Gheorghiu Bukovinában, Dorohoi és Botoşani megyében.

II. kerület. M. Adamescu Besszarábiában, Iaşi, Vaslui és Falciumegyékben.

III. kerület. C. Militeanu Fálticeni, Roman, Băcău, Tutova, Tecuci, Neamţi, Putna, Covurlui, Ciuc és Marosmegyékben.

IV. kerület. Chivu Chivulescu Brassó, Háromszék, Udvarhely, Nagyküküllő és Fogarasmegyékben.

V. kerület. M. Cismărescu, Torda, Alsófehér, Kisküküllő, Szeben, Vâlcea, Argeş, Muscel és Dâmbovitamegyékben.

VI. kerület. D. Cusman, Szamos, Vajdahunyad, Severin, Krassó, Temes, Mehedinţi, Dolj és Gorjmegyékben.

VII. kerület. M. Duţulescu, Arad, Kolozs, Bihar, Szatmár, Máramaros, Szilágy és Besztercemegyékben.

VIII. kerület. St. Zopa, Romanai, Olt, Teleorman, Vlaşca, Ilfov, Prahova, Râmnicul-Sărat, Buzău, Braila, Tulcea, Constanca, Caliacra és Durostordamegyékben.

Ezek a felügyelők kötelesek a fenti miniszteri rendelet értelmében a fogyasztási adó alá eső cikkeket előállító gyárak és raktárak felügyeletét eszközölni.

Tíz százalékkal emelik az adókat

Bukaresti hírek szerint az adókat tízszázalékkal felemelik, hogy az állam költségvetése egyensúlyba jöjjön. Valószínűnek tartják ezek a hírek az egyenes adóknak, az iktatási bélyegilletékeknek, a forgalmi adónak, az italkimérési engedélyilletékeknek, valamint az összes többi adónemeknek felemelését is.

Viitorul branșei forestiere depinde de regimul exploatării pădurilor statului și reorganizarea exploatărilor

Este necesară o uniune forestieră? — Ancheta ziarului „Ardealul Economic“

Guvernul a lăsat să se întrevadă, că se vor revizui permisele date pentru exploatarea de păduri, intenționând să introducă un nou regim de exploatarea a pădurilor.

Intre altele s'a lansat, că **în viitor pădurile statului nu vor mai fi scoase la licitații**

ci vor fi exploatare în regie proprie.

Toate versiunile conclud în consecință, că în domeniul exploatărilor de păduri se vor introduce

dispoziții, cari vor avea menirea să reglementeze exploatarea,

restrângându-se producția forestieră.

Ideia înființării unei organizații forestiere

desigur în urma versiunilor răspândite a început să devină mai actuală și din acest motiv ne-am hotărât să dăm loc opiniilor, ce se vor ivi în această direcție.

Fără a căuta să influențăm opiniile, credem, că

și acuma continuă să persiste motivele, cari odată au determinat înființarea Uniunii Forestiere,

ba chiar în proporție mai pronunțată.

Noi recunoaștem, că supremele interese național-economice ale statului, reclamă, ca pădurile de staț să se mențină din cât se poate.

Dar tot atât de supreme interese pretind, ca să nu se reducă producția, deoarece în aceste cazuri nu este vorba numai de aprovizionarea populației, ci și de

importante resurse de câștig, pe cari statul le încasează din taxele vamale,

ce se adună dela exportul lemnului.

Guvernul cu toate aceste pare a fi de altă convingere, proiectând revizuirea permiselor de exploatare.

Chestia acordării vagoanelor și a planurilor de exploatare, ca și altele, este în stadiul, în care era acum 6—8 ani.

Doleanțele branșei forestiere, în legătură cu revizuirea tarifului vamal,

nu vor fi remediate

fiindcă nu-i cine să le expună.

În prezent fiecare reprezentant forestier este nevoit să-și ceară individual remedierile necesare, dar

o organizație ar putea cu mult mai eficace soluționa orice chestie,

pentru întreaga branșă, — având posibilitatea să armonizeze toate interesele contrare.

În fiecare stat sunt organizații forestiere, numai în România nu avem acuma.

Recunoaștem, că membri desființatei organizații,

au trecut prin multe desiluzii,

deoarece nu au prea putut obține remedieri mai esențiale, fiindcă

bugetul organizației realizat din cotizații era limitat,

iar președintele, ca politician nu a putut obține succesele dorite, ci s'a mărginit la acțiuni defensive.

Noi suntem convinși, că

dacă reprezentanții branșei forestiere ar fi solidari,

guvernul nici nu ar îndrăzni să ceară lucruri, cari întrec capacitatea branșei.

Doar antreprenorii forestieri, în prezent sunt destul de inițiați în dsungla inconveniențelor, ca să nu mai admită nedreptăți, ci să acționeze solidar în orice chestie li-se reclamă, printr'o puternică organizație, care li-se pretinde.

Vechea confuzie a dispărut, iar desorientarea nu mai poate

Măsurile speciale contra dumpingului se prevăd și în noul tarif vamal

Reducerea de taxe continuă să fie susținute

Noul tarif vamal al cărui proiect l-am publicat, continuă să preocupe cercurile economice, ajunse în fața unui proiect, care acuma pare a fi definitiv.

Proiectul tarifului a fost întocmit și trimis spre consultare Uniunii Camerelor de Comerț, care, la rândul ei, l'a trimis celor interesați.

Greutatea aplicării noului tarif vamal este de ordin financiar. Bugetul, pe anul în curs, a fost întocmit pe baza taxelor actuale. Ori, cum

noul tarif vamal prevede o scădere a taxelor vamale între 15 și 20 la sută

— la unele articole chiar mai mult, — sunt temeri că încasările vor scădea în proporție.

Di Virgil Madgearu, ministru

avea loc atunci, când

reprezentanții branșei forestiere se vor trezi

din somnul lor letargic, fiind convinși, că sunt importanți factori ai economiei naționale,

dacă vor fi solidari

și conștii de forța lor,

Cu ocazia revizuirii tarifului vamal, am avut ocazia să vedem, că fabricanții de ciment, solidar cât de eficace și-au putut apăra interesele, ba chiar au dictat.

Branșa forestieră, în urma considerabilului număr de angajați ce preocupă, a ajuns să fie prima dintre branșele principale și cu excepția branșei de petrol și cereale,

reclamă mai multe vagoane decât oricare branșă,

în total. În consecință și guvernul va fi nevoit să aibă în vedere interesele acestei branșe, dacă reprezentanții ei vor fi solidari.

Dacă funcționarii forestieri sunt în stare să-și mențină o organizație, care a început să cumpere și imobile, cu atât mai ușor o pot face aceasta și reprezentanții branșei forestiere, cari au de luptat pe toată linia, ca să-și asigure o nouă forță expansivă, pentru ca să-și poată apăra interesele.

Branșa, numai concentrându-și forțele va putea să-și asigure viitorul, pentru că altfel va fi nevoită să lupte pe moarte și viață.

trul industriei și comerțului, susține însă, că

reducerile de taxe nu vor spori deficitul existent al încasărilor vamale.

Dimpotriva, d-sa e de părere că o micșorare a taxelor ar avea ca urmare un spor al încasărilor, provenit dintr'un import mai activ.

Guvernul n'a hotărât încă forma de aplicare. Cercurile interesate susțin însă, că el va fi pus în aplicare prin decret regal.

Se dă ca sigur că proiectul de tarif vamal va fi însoțit de

o măsură împotriva dumpingului,

dar nu se știe încă dacă mă-

sura se va lua chiar în tariful vamal sau printr'o lege specială.

Acest lucru va fi stabilit zilele acestea, fie într'o ședință a consiliului de miniștri fie în delegația economică a guvernului.

Di Virgil Madgearu întreabă în ce fel vor fi rezolvate diferitele chestiuni referitoare la tariful vamal, a răspuns că nu s'a decis încă forma în care tariful vamal va fi pus în aplicare întocmai cum

nu s'a stabilit nici data dela care va intra în vigoare.

Despre toate acestea guvernul va hotărâ în curând.

Emelik az italmérések díját

A pénzügyminisztérium döntése alapján rövid időn belül az összes italméresi engedélyeket felülvizsgálják és ezzel kapcsolatban azok díját lanyegesen felemelik. Eddig egy-egy engedély után 500 lej volt a taxa, ami az államnak hatvanezer italméresi engedély után harmincmillió lej tiszta jövedelmet jelentett. Az új terv szerint ezeket a taxákat 10—15.000 lejre emelik, ami circa hatszázmillió lej újabb jövedelmet jelentene az államnak. Az előkelő éttérmekek, bárók és mulatóhelyek italméresi engedélyeinek taxáját 50—60 ezer lejre akarja felemelni a pénzügyminiszter. E tervet rövidesen meg is fogják valósítani.

Jugoszláviában ellenőrzik az Agrár exportot

A belgrádi kereskedelmi minisztérium ankétot tartott az agrártermékek kivitelének ellenőrzéséről készített törvényjavaslat megvitatására. Az ankéton a Kereskedelmi kamarák magukéva tették a tervezetet, míg az exportörök az állami ellenőrzés életbeléptetését az agrártermékek kivitelénél elleneztek. Az ellenőrzést az összes gabonafajtákra, friss és feldolgozott gyümölcsre és fozelékra, valamint ipari növényekre terjesztik ki. Érdekeltek a törvény életbeléptetésétől a jugoszlav agrár kivitel visszaesését várják.

Gabonamonopolium készül Németországban

A gabona valorizálására megalkotott németországi bizottság, monopol tervet dolgozott ki. A monopol egyelőre rövidlejáratu volna és csupán egy évig tartana. A kormány terve, a gabona monopolizálása a németországi terményüzletre minden valószínűség szerint bénító hatással lesz. Gyakorlati keresztül vitele a monopoliumnak úgy fog történni, hogy a kormány a németországi gabona bevétel lebonyolítására egy konzorciumnak fog koncessiót adni, amely konzorcium fogja szabályozni a belföldi áralakulást is.

**Ne fogadjon el mást
„Mira“ légyfogó
a legjobb!**

NOTE

*

Raționalizarea C. F. R.
C. F. R. intenționează să reducă circulația trenurilor de persoane cu 10 mii km. la zi.

Cât de serioasă este hotărârea C. F. R. reiese și din faptul, că Direcțiunea Generală a desființat 25 perechi de trenuri în 25 I. c. Această reducere se cifrează la un parcurs de aproape 9 mii km. la zi.

Reducerea s'a făcut pentru motivul, că C. F. R. nu pot suporta enormele deficite, pe care le-au înregistrat an de an. Dar este cert, dacă prin gestul întreprins se va putea evidenția vre-o raționalizare, deoarece se întreprinde raționalizarea se înțelege în așa fel, că cu reducerea speșelor să se intensifice producția, deci să sporească încasările. În schimb ce vedem? C. F. R. reduce producția, deci încasările deoarece nu este cam probabil, că C. F. R. cu spese mai puțin vor putea transporta mai mulți călători.

În consecință raționalizarea întreprinsă nu pare a fi rațională!

*

Conflict diplomatic. Licitațiile în ultimul timp se sporesc mereu și încep să dea ocazii chiar și la conflicte diplomatice.

În unele cazuri s'au sechestrat și vândut prin licitații chiar și mărfuri din depozite, pentru restanțe de impozite, fără a se aviza creditorii. Mărfurile licitate de obicei le cumpărau rudele celor implicate, eludând interesele creditorilor.

În urma deselor cazuri Uniunea Fabricanților din Germania a intervenit prin camerele de comerț și Ministerul de Externe la guvernul român, precizând, că întrucât guvernul român nu va avea grije să desființeze licitațiile „familiare” de până acuma, pentru a se ținea seama și de interesele creditorilor streini, atunci Germania va acționa, ca să nu se mai acorde produse pe credite pentru România.

Guvernul acuma oare este convins, că cine strică creditul României în streinătate?

Ofertă britanică pentru refacerea drumurilor

Di Pan Halippa, ministrul lucrărilor publice, a primit într-o lungă audiență pe dl Stewart, directorul întreprinderilor britanice cari s'au oferit să refacă, pe baze moderne, drumurile noastre.

Di Stewart a explicat pe larg ministrului lucrărilor publice, modul cum întreprinderea pe care o reprezintă înțelege să participe la refacerea șoselelor din România.

Di ministru Halippa a comunicat prin interpret dlui Stewart, punctul său de vedere. Discuțiile vor continua.

Kolozsvár bérbeadja az összes városi üzemeket

A kereskedelmi miniszter már régebben felszólította a városi tanácsot, tegyen előterjesztést, hogy milyen alapon akarják tovább folytatni a városi üzemeket?

A kolozsvári tanács legutóbbi ülésén Munteanu, a villamosüzem igazgatója közölte, hogy a városi gázgyár bérbevételére egy belga pénzcsoport tett ajánlatot.

A pénzcsoport nagyobb beruházásokat eszközölné és a gázgyár termelését olyan arányban emelné, hogy az a város lakosságának teljes szükségletét ki tudja elégíteni. A belga csoport az investícióhoz szükséges tőkének háromnegyedrészt adná, a város egynegyedrésszel járulna hozzá. A jelenlegi körülmények között a gázgyárnak házikézelésbe való vétele nem lenne rentabilis és éppen ezért a tanács elvben elfogadta ezt a javaslatot és az ülésből kifolyó-

lag értesítette a kereskedelemügyi minisztert.

Közölte tovább Munteanu igazgató, hogy a villamosüzem bérbevételére is tesznek ajánlatot. Szeptember elseje lesz a végső határidő és a budapesti Ganz-cég és az Italo-Belga részvénytársaság már közölte, hogy az üzem bérbevételére konkrét ajánlatokat fognak tenni. A később beérkező ajánlatot a város tanácsa annak idején közölni fogja a kereskedelmi miniszterrel.

A tanács az ülésen elvben elhatározta, hogy úgy a villamosüzemet, mint a vízműveket, a csatornázási vállalatot, az erdők kitermelését, vágóhid, jéggyár, strandfürdő, központi javító-műhely adminisztrálását kereskedelmi alapokon fogja tovább vezetni, bevonja az idegen tőkét is s lehet, hogy feles alapon fogja őket tovább vezetni.

Inovațiile modificărei noului proiect de cod comercial

Reglementarea fondărei și conducerii firmelor — Proiectul introduce răspunderea pentru care se poate ajunge și la arestare

Ziarul „Ardealul Economic” a anunțat la timp noul proiect al codului comercial, căruia în urma imenselor insistențe, acumă i-s'au adus și unele modificări importante.

Firma comercială. Noul cod comercial stabilește că toți comercianții și toate întreprinderile comerciale trebuie să-și înscrie firma la tribunal. Nu sunt supuși acestei stipulațiuni micii comercianți.

Înscrierea firmei trebuie făcută pe numele propriu al comerciantului. La societățile în nume colectiv, precum și la cele în comandită, înscrierea trebuie să se facă pe numele a cel puțin unui membru al firmei.

Clasificarea comerțului. Proiectul se ocupă apoi de clasificarea firmelor, specificând următoarele firme de comerț.

Firme comerciale, societăți comerciale, societăți în comandită, societăți în nume colectiv, societăți anonime, societăți în comandită pe acțiuni și în fine, societăți cu răspundere limitată.

Înființarea și conducerea societăților. Noul proiect se ocupă apoi de modul de înființare al societăților și dreptul de care pot uza acționarii față de conducerea societății. În legătură cu primul punct, proiectul stipulează că

nu imediat poate fi întreprinsă capitalul societății.

E vorba de cota de 30 la sută ce se depunea înainte la Banca Națională de către ea și se ridică imediat după constituirea societății. Noul proiect prevede că nu poate fi întreprinsă, decât în cursul funcționării societății acest capital.

Apoi proiectul trece la drepturile ce-și rezervă fondatorii. Proiectul prevede în ce pot consta aceste drepturi, îngră-

dind astfel abuzul ce se face azi de către

fondatorii, cari își rezervă partea leului,

ce, de multe ori e singurul rezultat al multor societăți.

În ce privește comitetul de conducere, acesta este obligat la un control efectiv al gestiunii. Asemenea și consiliul de administrație, Pentru aceste două organe de conducere,

proiectul introduce răspunderea

pentru care se poate ajunge și la arestare.

O interesantă stipulațiune e cea referitoare la fondul comercial. Se prevede anume că în cazul vânzării unei firme, cumpărătorul, adică

noul proprietar rămâne răspunzător pentru datorii contractate

de fostul proprietar.

Fondul se poate transmite numai prin contracte scrise.

Agenții comerciali. Această bransă a comerțului este prevăzută, de asemeni. Se precizează, anume, că agentul comercial este mandatarul comerciantului sau al casei pe care o reprezintă și ca atare,

tranzacțiile încheiate de ei devin obligatorii

și valabile pentru firmele în numele cărora s'a prezentat.

Pentru dreptul cambial proiectul adoptă, în bună măsură, stipulațiunile convenției dela Haga.

Proiectul se ocupă de falimente și de cazurile când cineva — comerciant sau societate, dar cu firmă înregistrată, — poate fi cerut în stare de faliment.

Întocmit pe aceste stipulațiuni, noul cod va fi prezentat corporilor legiuitoare în sesiunea viitoare.

FIGYELŐ

*

A CFR racionalizál Napi tízezer kilométerrel csökkenti a CFR a személyforgalmát. — Hogy ez az elhatározás komoly, az ma már vitán felül áll annál is inkább, mivel június 25-én. az új menetrend életbeléptetése alkalmával 25 vonatpár már be is szűnt, ami szakértők kiszámítása szerint közel kilencezer kilométer megtakarítást jelent naponként. Ez a „racionális” leépítés azért következett be, mert a vasut nem bírja a horribilis deficitét, amivel évről évre zárni volt kénytelen mérlegét. Kérdés azonban, hogy a leépítés valóban racionális volt-e? A racionalizmust a legjelentéktelenebb magánvállalatnál is úgy értelmezik, hogy minél jobban lecsökkentett kiadások mellett — minél nagyobb termelést kell eszközölni. A magánvállalatoknál a többtermelésen van a hangsúly, viszont a CFR-nél a termelés csökkentésék. Mert ha kevesebb vonat fut kevesebb a szállítás, az ugye kétségtelen. Nem valószínű ugyanis, hogy az utazóközönség ép oly szívesen utazna a kevesebb számú, tehát jobban megtömött vasuti kocsikban, mintha kényelmesen felethné meg az atát. Amit a CFR a racionalizálás érdekében tesz az — *fából oasharika*. A racionalizálást nem a vonatok számának csökkentésénél kell megkezdeni, hanem azoknál a kiadásoknál, ahol ezrek és ezrek, fizetések és javadalmazások címen felvett összegekkel csökkentik a vasut rentabilitását anélkül, hogy ezért komoly ellenszolgáltatást is nyújtanának.

Diplomáciai konfliktus

Igy lesz diplomáciai konfliktus a „családi” árverésekből... Az állami adóhivatalok jelentéktelen adóhátralékok fejében lefoglalják cégek áruraktárait és anélkül, hogy a magánhitelezőket erről értesítenék a lefoglalt áruraktárt elárverezik és rendszerint más vevők hiányában a kereskedők hozzátartozói vásárolják meg az így árverésre került áruraktárakat. Az utóbbi időben több ilyen precedens volt és a kisemmizett hitelezők a legtöbb esetben hiába interveniáltak az illetékes hatóságoknál.

A konfliktus abból keletkezett, hogy igen nagy számban voltak érdekelve ezeknél a családi árveréseknél külföldi hitelezők is. A német gyárosok szövetsége és a német kereskedelmi kamarák együttesen interveniáltak a német kormánynál, hogy tegye meg a szükséges lépéseket. A német kormány aztán utasította a bukaresti ügyvivőt, hozza a román kormány tudomására, hogy amennyiben a törvényhozás nem gondoskodik kellőképpen a külföldi hitelezők érdekeinek megfelelő védelméről és nem tesz intézkedést arra, hogy a családi árverések rendszere megszűnjön, úgy a németországi gyárosok és kereskedők kénytelenek lesznek a romániai piacon kihitelezést beszüntetni. Vajjon tudja-e már a kormány, hogy kik ronjták az ország hitelét külföldön...?

Nouii autorizații de funcționare și urcări de capital

Următoarele societăți și bănci au obținut din partea Ministerului de Industrie și Comerț autorizații de funcționare și sporiri de capital în luna aceasta:

— Banca Generală a Județului Arad, din Arad, sporire de capital dela 1,800.000— lei la 3,000.000— lei.

— Cassa de Păstrare, societate pe acțiuni din Königsgnad, județul Caraș, funcționare.

— Banca Economică din Deva, să-și transforme acțiunile din nominative în la purtător.

— Banca Economică din Baia-Mare, funcționare.

— Banca Varadeana, din Văradia, județul Caraș, sporire de capital dela 500.000— lei la 1,000.000 lei.

— „Tăranul“, institut de credit și economii din Bucevăț, județul Timiș-Torontal, sporire de capital dela 500.000— lei la 1,000.000— lei.

— Cassa de Păstrare din Gottlob, județul Timiș-Torontal, sporire de capital dela 1,500.000— lei la 6,000.000 lei.

— Banca Populară, societate anonimă din Netotu, județul Făgăraș, funcționare.

— „Unirea“, institut de credit și economii din Vad, jud. Făgăraș, sporire de capital dela 500.000— lei la 1,000.000— lei.

— Creditul Agricol Sătmărean, din Satu-Mare, funcționare.

— Banca Economică și Cassa de Schimb din Oradea, funcționare și sporire de capital dela 1,000.000— lei la 6,000.000— lei.

— „Omnia“, cinematograful în Bistrița, sporire de capital dela 25.000— lei la 1,000.000— lei.

— Zoltan G. societate anonimă din Oradea, funcționare.

— Uzina de Electricitate din Peciul Nou, cu sediul în Peciul Nou, sporire de capital dela 50.000— lei la 500.000— lei.

— „Automobilă“, societate anonimă din Satu-Mare, sporire de capital dela 100.000— lei la 1,000.000— lei.

— „Gărămidăria Recaș“, din Recaș, funcționare.

— Fabrica de Mobile și Industrie de Lemn din Banat, funcționare.

Limitarea dobânzilor

Ni se anunță că Banca Națională a adus la cunoștința băncilor din provincie, prin succursalele ei, că n-au dreptul să ia mai mult de

18 la sută dobândă pentru plasamente

și să dea mai mult de 12 la sută dobândă depunătorilor.

În cazul când băncile din provincie se vor abate dela aceste dispozițiuni, li se va retrage reescontul.

Totodată, Banca Națională a atras atenția camerelor de comerț,

să țină seamă, de aceste dispozițiuni

și când vor afla de abateri, să le aducă la cunoștință pentru a se lua măsurile de rigoare.

Exportul României de la 1 Ianuarie la 30 Aprilie 1929

Direcțiunea generală a statisticeii din Ministerul Finanțelor a întocmit o statistică a exportului pe primele 4 luni ale anului în curs.

După cum era și de așteptat, exportul în acest timp, arată

descreșteri importante la cereale.

Mai puțin importante sunt scăderile la lemnărie și animale. Numai exportul petrolului a fost în creștere, cifrele anului acesta întrecând cu aproape 35 la sută cele din epoca corespunzătoare.

Cereale. Exportul cerealelor comparativ cu cel din anul 1928, se prezintă astfel:

	Ian.-Aprilie 1929	Ian.-Aprilie 1928
Grâu	504	9.141
Porumb	51.677	302.870
Orz	32.204	55.703
Ovăz	20	2.352
Secară	247	8.012
Meiu	176	789
Tărâțe	16.563	15.800
Făină	3.149	9.388
Fasole	3.219	—

Petrol. După cum arătam mai sus, datorită situației pieței internaționale de desfacere, mult mai variabilă anul acesta decât în 1928, exportul produselor de petrol e în simțitoare creștere. În special motorina și păcura au fost mai cerute și exportate în cantități mai mari.

	Ian.-Aprilie 1929	Ian.-Aprilie 1928
Benzină	206.534	188.372
Petrol rafinat	255.672	197.130
Motorină	101.182	51.943
Păcură	223.872	148.650
Uleiuri Minerale	13.162	18.662

Lemnărie. Cu toată reducerea taxelor la export și transport, măsuri luate în vederea intensificării exportului lemnelor disponibile, exportul din primele patru luni ale anului curent sunt într-o ușoară descreștere față de cel din Ian.-Aprilie 1928.

	Ian.-Aprilie 1929	Ian.-Aprilie 1928
Trunchiuri de brad	729 m. c.	2039
Lemne de foc	165.993 tone	150.895
Construcți deștejar	5116	9731
Construcți foioase	21.192	24.211
Scânduri	230.279	265.586

Animale vii. Nici exportul animalelor nu a putut fi stimulat de măsurile de încurajare luate.

În comparație cu epoca corespunzătoare anului 1928 s'a exportat anul acesta:

	Ian.-Aprilie 1929	Ian.-Aprilie 1928
Tauri	1.795	813
Vaci	1.437	598
Boi	23.915	24.751
Berbeci	1.371	440
Oi	779	813
Porci	38.007	68.640

În afară de categoriile de mărfuri arătate mai sus — și cari reprezintă 90 la sută din totalul exportului, au mai părăsit țara, mici cantități de ouă, sare, zahăr, carne, etc. etc.

Fantastikus számok az amerikai automobil termelésből

A világ automobilgyártásának 83 százaléka esik Amerikára — Csukott kocsik előnyben

Az amerikai automobilkereskedelmi kamara érdekes füzetet adott ki. Ebben a füzetben beszámol a világ automobilpiacának alakulásáról az 1929. évben. Ezek a számok újabb bizonyítékai annak a főlénynek, amelyet Amerika ipara magához ragadott. 1928-ban 5,198.167 autóbilgt gyártottak,

ebből 83,5%-ot, azaz 4 millió 358.748-at az Amerikai Egyesült Államokban.

Az automobiliparok sorában az össztermelés 47%-ával Kanada következik, ezután Franciaország 4,2%-kal, Anglia 4%-kal, Németország 1,2%-kal, Olaszország 1,1%-kal és a többi államok együttvéve 0,7%-kal. A magyar ipar 1928-ban 460 autóbilggel szerepel a statisztikában, de ezzel a gyártással is meghaladja Dániát, Lengyelországot és Spanyolországot, amely utóbbinak gyártása évről-évre visszaesik. Ausztria autóbilgipara ellenben évről-évre

fejlődik és amíg 1925-ben csak 4800 darabot gyártottak, 1928-ban már 9160 darabot.

Hogy mi az automobilgyártás sikerének magyarázata, azt egy másik tabella mutatja, amely az automobilipar alakulását a gyárak számának figyelembevételével mutatja be és amelyből kitűnik, hogy

az Egyesült Államok 4 millió 358.000 autóbilgt mindössze 152 gyár gyártotta,

míg pl. Németország 89.000 autóbilgt 73 gyár hozta forgalomba. Ezek a számok mutatják, hogy csakis a nagy szériákban gyártó iparok érvényesülhetnek a világpiacon.

Az amerikai statisztikából kitűnik, hogy

az automobil értékét figyelembevéve 1914 óta 100-ról 113-ra emelkedett a dollár vásárló ereje,

míg a megélhetési index figyelembevételel 100-ról 62-re

csökkent. A kettő közötti különbség jelzi az automobil olcsóbbodását.

A mezőgazdasági cikkekhez viszonyítva pl. ha 1913-ban egy automobil vételének száz egy-ségnyi mezőgazdasági termés eladására volt szükség, most

feleannyival is meglehet vásárolni az autóbilgt.

Nagyon érdekes az is, hogy amíg 1915-ben még jóformán csakis nyitott autóbilgt gyártottak és még 1919-ben is az össz-autóbilgtgyártás csak 10 százaléka esett a csukott kocsikra, addig 1828-ban már az összgyártás 88 és fél százaléka csukott autóbilgtokra esik.

1929 január 1-én Magyarországon 11.997 személyautóbilgt volt forgalomban. Algirban 33 ezer, Csehszlovákiában 33.000, a kis Dániában 76 és fél ezer, Egyiptomban 21 ezer, Finnországban 23 ezer, Görögországban 12.000, Britmalajban 25.000, francia Monakóban 13.000, Portugáliában 21.000,

Romániában 23 és fél ezer személyautó fut.

Ujzélálandban 126.000, Holland-Keletindióában 57.000 autó fut.

Az autóbilgt eladásával az Egyesült-Államokban 53 ezer 91 kereskedő foglalkozik. Érdekes, hogy az automobil hitel-üzlet állandóan csökken az árak mérséklésével, mivel a hitelezés szükségessége csökkent. Ma már az autóbilgtoknak 58 százalékat adják el készpénzért.

A világ vasfogyasztásának eloszlása

Egy nem régen megjelent statisztika érdekes adatokat közöl az egyes államok vasfogyasztását illetőleg. Eszerint a vasfogyasztó államok között az amerikai Egyesült Államok állnak első helyen, ahol lakosonként 384 kilogrammot tesz ki az évi fogyasztás. Utána következik Németország 248 kg.-al, Angolország 239 kg.-al, Franciaország 179 kg.-al, Csehszlovákia 102 kg.-al, Ausztria 74 kg.-al, Magyarország 56 kg.-al és 8-ik helyen Olaszország 54 kg. személyenkénti évi vasfogyasztással. Románia ugyan ezen a téren visszamaradt a többi államok mögött, de kétségtelenül megállapítható az állandó növekedés. Feltűnő azonban Csehszlovákia nagy fogyasztási arányszáma, mivel az 1923. évi 51 kg.-os évi fogyasztásról a mostani 102 kg.-al a felsorolt államok között az ötödik helyet foglalja el.

Csehszlovákia ismét fel-emelte a sertés bevételi vámokat

A csehszlovák kormány a megindított agrárpolitika folyamán a következőben június elsejétől kezdve ismét felemeli az élőállatok bevételi vámját. A bevételi vám élősertésekre nézve június elsejétől kezdve darabonként 84 cseh korona lesz. A csehszlovákiai vámemelés exportképes 50—80 kilón felüli sertésekre vonatkozik.

DIANA sós borszesz, vezérképviselőt „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘ OARA.

Szükség van-e faegyesületre?

A faszakma jövője forog kockán az állami erdőségek új rendszerétől — és a fatermelőipar dezorganizáltan vár

Az »Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság« ankétja

A kormány néhány héttel ezelőtt olyan nyilatkozatot adott ki, hogy az érvényben levő válgatási engedélyeket újabb revízióknak veti alá, az erdőtermelési engedélyek kiadását újabb alapokra fekteti és e célból egy háromtagu bizottságot rendszeresít. Tervbe van véve azonkívül, hogy

a kormány az állam tulajdonát képező erdőbirtokokat nem bocsátja többé nyilvános árlejtésre,

hanem saját kezelésben fogja kitermelni.

Minden jelenség arra vall tehát, hogy a fatermelés terén **lényeges megszorító intézkedések következnek** és valószínűleg ennek az ötletéből. merült fel egy **Faegyesület létesítésének a gondolata.** E kérdés megvitatása céljából az »Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság« készséggel bocsátotta hasábjait a kezdeményezők rendelkezésére.

Ánélkül, hogy a szakmai véleményeket befolyásolni akar-nánk, úgy véljük, hogy azok az okok, melyek annakidején az **Erdélyrészi Faegyesület** létesítését szükségessé tették, ma is változatlanul, sőt

fokozottabb mértékben fennállanak.

Mi készséggel elismerjük, hogy fontos nemzetgazdasági érdekek fűződnek ahhoz, hogy az ország erdőállománya a lehetőség szerint csorbitatlanul fenntartassék, azonban nem kevésbé fontos nemzetgazdasági érdek az is, hogy **a termelés csökkenése ve ne következék,** mert itt nem csupán egész országrészek lakosságának munkával való ellátásáról, hanem

milliárdokra menő vámbevételéről, fizetőképesség adóalanyok fenntartásáról és az államnak ezzel összefüggő számtalan egyéb jövedelmi forrásáról van szó.

A kormány azonban ugylátszik mégis az utóbbi érdekeket higitotta fel tágabb keretekbe, amidőn a termelési engedélyek megszorítását vette tervbe.

Az üzemterveknek az ügye, az ingatlan jövedelmi adónak, a vasúti kocsik kiállításának a kérdése még ma is abban a stádiumban van, mint 6—8 évvel ezelőtt. A vasúti és vámtarifa megváltoztatására vonatkozó tárgyalásoknál

a faszakmának a sérelmeit sohasem hallgatják meg,

mert nincs aki az érdekeiket képviselje. Ma az a helyzet, hogy az egész szakmát érdeklő ügyekben is kénytelen mindenki külön utakon járni és a saját érdekeit még annak az árán is

megvédeni, hogyha ezáltal a mások érdekeinek a mesgyéjéről elszánt egy-egy barázdát. Egész nyilvánvaló, hogy egy egyesület nagyobb nyomattal és hatályosabban védheti meg különleges szakmabeli érdekeket mint egyesek, vagy mint a meglevő általános szervezetek, melyek az egész gazdasági életet kísérik figyelemmel és a tevékenységük sokszor abban érik ki, hogy az ellentétes érdekeket összeegyeztetik.

Az összes államoknak van faegyesülete, még *Bulgáriának* is, melynek a fatermelése alig egyötöd része Románia fater-

melésének. Van faegyesülete Magyarországnak is, melynek éppen csak fatermelése nincsen.

El kell ismernünk, hogy a feloszlott Faegyesületnek a tagjai

átetek a csalódásnak néhány stádiumán,

mert amellett, hogy az egyesületi tagság jelentékeny pénzübeli igénybevételt jelentett, a széles mederben kiépített és költséges adminisztrációs szervezet dacára sem tudta a tagjainak az érdekeit megvédeni. Az egyesület a költségek és adminisztráció szempontjából

tul volt méretezve

az elnök minden jószándéka és munkakészsége dacára is, mint exponált ellenzéki politikus nem tudott eredményeket felmutatni és az egyesület egész tevékenysége inkább defenzív térére szorult. Meggyünk győződve, hogy ma a kormány még csak gondolni

Sume înseminate se aduc în circulație

Dr. Virgil Madgearu, ministrul industriei și comerțului susține, că la toamnă vor începe să amelioreze criza economică

Dr. Virgil Madgearu, ministru de industrie și comerț, a dat interesante lămuriri cu privire la criza economică, precizând între altele următoarele:

— Curentul de devize în afară a fost stăvilit și desigur situația se îndreaptă spre normalizare. Pentru moment însă,

situația economică s'a îngreunat

în loc să se producă o ușurare.

— S'au luat însă măsuri pentru a se grăbi procesul de normalizare.

— Guvernul a pus la dispoziția căilor ferate

cinci miliarde pentru lucrările de refacere.

Prin aceste comenzi cari se vor face în țară și lucrările cari se vor realiza

se vor aduce în circulație sume înseminate

ceceace va ușura creditul.

— Pentru ca normalizarea să fie realizată este nevoie să înceapă un curent de introducere a capitalului străin. Guvernul organizează acest curent. Putem prevedea că

în toamnă situația de azi va fi schimbată

iar în primăvara viitoare ameliorarea va fi și mai simțită.

Este nevoie pentru aceasta și de un an agricol bun, pe care sperăm a-l putea avea.

— Spre a remedia situația de azi guvernul este constrâns, să asigure cu orice preț, anul acesta, echilibrul bugetar. Va trebui să luăm o serie de măsuri indispensabile chiar dacă prin aceasta am risipi din capitalul popularității.

— Guvernul va proceda la importante reduceri bugetare și dacă

noui sporuri de impozite vor fi necesare,

va trebui să le aducem.

— Mai e nevoie de modificarea actualului regim vamal. Până azi regimul de protejare a industriei a trecut dincolo de aceea era necesar.

Comerțul e stânenit de actualul regim vamal.

Sper că noul tarif, îl vom aduce, în discuția parlamentului, în actuala sesiune. Proiectul lucrat de departamentul meu este gata, urmează numai să fie cercetat de Ministerul Finanțelor.

Tariful vamal e necesar să dea stabilitate industriei și comerțului,

deoarece viața noastră economică nu mai poate dăinui în actuala criză.

sem merne arra, hogy a fatermelők egyesületét olcsó talpfa és tűzifa szállításra kényszerítse, ellenben egy tekintélyes faegyesületnek módjában volna a régóta vajudó talpfaárlejtések dzsungeljében

együttes fellépéssel rendet teremteni.

A régi lelki megzavarodottság már eltűnt, a hivatalok utvesztőjében való tájékozatlanság megszűnt és az a tudat, hogy a fatermelők egyenként és összesen az országnak milyen fontos közgazdasági tényezői,

egy kis öntudatot ébresztett.

Alkalmunk volt látni, hogy a legutóbbi vámtarifa revíziójánál a cementgyárosok együttes fellépéssel milyen eredményesen védtek meg az érdekeiket, sőt ugyszólván ők diktálták a tempót. — A faszakma a foglalkoztatott munkások számánál fogva a legelső helyen áll és a petróleum és gabonaszállítmányokat kivéve,

több vasúti kocsit vesz igénybe, mint az ország egyéb ipara együttvéve,

nyilvánvaló tehát, hogy ilyen jelentékeny közgazdasági faktorral még a kormánynak is számolnia kell, hogyha tömörülve egységesen lép fel.

Ha az erdélyi fatisztviselek fenn tudnak egy egyesületet tartani, mely már ingatlant vásárol és jóléti intézményeket létesít, úgy kétségtelenül átérzik ennek a szükségességét a fatermelők is, akiknek immár létérdekük, hogy az élet-halál harcot vívó fatermelés tömörülés által **új eruptív erőt** kapjon.

Csakis együttes erővel fogja a szakma kivívni, hogy a mélyen beágyazott és széles területről táplálkozó bajok gyökeresen orvosoltassanak.

(—)

Nemzetközi tiltakozás az új amerikai vámtarifa ellen

Julius 15-én fogadta el a washingtoni képviselőház a vámtételek felemeléséről szóló törvénytervezetet. Ez a tény egyelőre nem jelenti a tervezet törvényerőre való emelését. Számos európai kormány már eddig is jegyzékben tiltakozott az új vámtételek ellen. Ezeket a tiltakozó átiratokat betérjesztik a szenátus pénzügyi bizottságához, amely egyidőben fogja megvizsgálni azokat a törvénytervezettel. Eddig az osztrák, svájci, olasz, spanyol és a norvég kormányok adtak be tiltakozó jegyzékeket. Angolország és Franciaország már régebben tiltakoztak az új vámtarifa ellen tizenhat más állam kormányával egyetemben.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲

Olvassa a

Lemnul-t

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

„VICTORIA“

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDÉLYI PASZOMÁNY ÉS ZSINOR/RUGYÁR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

șireturi pentru ghețe, trese, șireturi de lama goufrate, șuitășuri și diferite articole de pasmanterie de prima calitate

Gyárt:

mindennemű cipőfűzőt, lámaszegőt, sujtást, tresset boritást és különböző speciális paszományárut elsőrangú kivitelben

::: I Telegram: Pasmantaria Victoria I :::

Intreprinderile, cari-și au mutat în București sediile din Ardeal

Cele mai multe din industriile din Ardeal și Banat au ajuns la convingerea, că vor scăpa mai curând de criză și stagnare, dacă vor gravita spre București, dacă

vor ieși din pasivitatea lor provincială

și stabilindu-și birourile centrale în Capitala țării, vor căuta aci să încheie tranzacțiuni mari, și tot odată vor putea întreține un contact mai apropiat cu Ministerul de Industrie și Comerț și cu Ministerul de Finanțe. Căci zilnic activitatea unei mari industrii, reclamă lămuriri, demersuri, autorizații dela aceste ministere,

Strămutându-și birourile centrale în Capitala țării,

fabricile din Ardeal realizează avantajii indoite.

Mai întâi încetează să devie întreprinderi obscure, de provincie, foarte puțin cunoscute de cercurile interesate. În al doilea rând, își pot lărgi cercul lor de activitate, acvărând o clientelă nouă, pe lângă cea veche. În al treilea rând: pot participa mai bine la toate licitațiile făcute în diferite ministere și prin urmare, pot ajunge în măsură mai mare fabrici din Ardeal furnizoare ale statului.

După uzinele *Reșița* cari și-au mutat sediul principal la București, au urmat rând pe rând „*Astra*”, fabrică de vagoane în Arad.

Fabrica de Ciment din Turda.
Frank & Söhne din Brașov.
Industria Sârmei din Cluj, Turda.

Fabrica de Săpun, Heinrich din Cluj, etc., etc.

Acum, mai recent, o nouă serie de întreprinderi industriale ardelenice, în adunările lor generale, au luat deciziunea, să-și mute sediul lor central la București.

Așa, *Fabrica de Piele din Mureșani S. A.* (lângă Târgu-Mureș), își va muta sediul central în Capitală, iar numai direcțiunea tehnică va rămâne la Mureșani.

Fabrica de Ghips și de Ingrășăminte Artificiale S. A. din Sorocani (lângă Cluj) de asemenea proiectează să-și înființeze birou de vânzare la București.

Fabrica de Lingerie din Sibiu. „*Kellner și Teutsch*” a hotărât de asemenea să înființeze un sediu la București.

Sindicatul Fabricilor de Spirit din Ardeal și-a mutat iarăși sediul în Capitala țării.

Asemenea Prima Fabrică de Ghete „*Herma*” din Sibiu.

Concernul *Bohn*, a decis să-și întindă activitatea și în Vechiul Regat, și în acest scop s'a asociat cu *Prima Fabrica de Țigle* din Câmpina.

Din punctul de vedere al unificării desăvârșite a provinciilor noi, acest nou curent ce se manifestă în cercurile industriale din Ardeal.

Marosvásárhely rövidesen megkapja a földgázat

Lázár Pompiliu, az U. E. G. új vezérigazgatója Marosvásárhelyen tárgyal a várossal kötött földgáz szerződés revíziójáról

Lázár Pompiliu, a Földgáz Rt. vezérigazgatója, akit Motaș helyébe nevezett ki a kormány az U. E. G. vezérigazgatói állásába, a jövő hét első napjaiban érkezik Marosvásárhelyre és ittartózkodása alatt lefolytatandó tárgyalások jelentős mértékben hozzáfognak járulni ahhoz, hogy a földgázkérdés megoldása a helyes mederbe terelődjék.

Ezt volt hivatva szolgálja az az értekezlet is, amelyet Popescu dr. az interimár bizottság elnöke hívott egybe. Az értekezleten a város részéről jelen voltak az interimár bizottság tagjai, az elnökkel együtt, Becsey műszaki igazgató, Metz városi főmérnök és Cioran főmérnök. Az ülésre meghívót kapott a régi tanács pénzügyi bizottságának több tagja, valamint azok, akik a földgázkérdés ismerői.

Az U. E. G. ugyanis hajlandó az eredeti szerződést a város javára szolgáló intézkedéseket megváltoztatva elfogadni. Olyan módosítások lesznek a szerződésen keresztül, amelyek

a város érdekében állnak.

Igy a földgáz árának kérdése, annak a biztosítása, hogy a föld-

gázkezdvezmények nemcsak Marosvásárhely jelenlegi területére, hanem későbbi esetleges megnagyobbodott részére is szólnak. Ezenkívül sok más, a város javát szolgáló kedvezmény.

Az értekezleten megvitatták az összes felmerülő kérdéseket. A vita során felszólalt *Bürger Albert*, aki hangsúlyozta azt, hogy a pausalérendszert is be kell vezetni a kétszobás lakásoknál és lehetővé kell tenni azoknak a kevésbé tehetőse embereknek, akiknek a pénzük az óra bevezetésére nincs, hogy pausalé-rendszert kapjanak.

Az interimár bizottságnak bár eredeti jogkörébe nem esik bele ilyen nagyobb szabású szerződés kötése, tekintettel arra, hogy a módosítandó pontok a város érdekében állók és annak előnyére szolgálnak,

a maga hatáskörében fogja keresztülvinni az új szerződés megkötését

Ilyenformán most már csak rövid idő kérdése, hogy a Sonametan után a minisztérium is jóváhagyja a földgázszerződést. Ez pedig a földgáz munkálatok nyomában megkezdését jelenti. Az időpont tehát, amikor a földgáz bevezetése tehető: szeptember, vagy október hónapja.

Menirea

Uniunei Marilor Bănci

Caracterul și scopurile Uniunei

Scontul, reescontul și portofoliul

Ziarul „*Ardealul Economic*” anunțat deja înființarea Uniunei Marilor Bănci. Noua organizație bancară are menirea a umplea un gol în viața noastră financiară.

Vechea organizație profesională: „*Asociația Băncilor Române*” este o organizație prea largă, îngrădită de un formalism greoi și puțin susceptibilă de reacțiune,

fiind prea mult sub influența Băncii Naționale,

sub auspiciile căreia s'a înființat și ființează încă. De aceea s'a recurs la constituirea unei organizații profesionale strict independentă și mai ușor de pus în mișcare, iar ca atare cu un număr strict limitat de membri.

În adevăr Uniunea, nu va putea cuprinde decât un număr de 11 bănci.

Cele 10 locuri au fost completate cu băncile al căror nume l'am anunțat. Al unsprezecelea loc este rezervat băncii „*Dresdner Bank*”.

Din Uniune ar mai fi putut face parte încă două mari bănci și anume: *Banca de Scont și Banca Agricolă*, dar cum aceste instituțiuni bancare se găsesc aproape sub conducerea directă a Băncii Naționale, ele nu au putut fi închise tocmai

pentru a se păstra Uniunii caracterul autonom

de organizație pur profesională pe care întemeietorii ei vor să îl imprime.

Caracterul Uniunei Marilor

Bănci implică deci două scopuri principale:

Organizarea și apărarea intereselor generale ale membrilor și solidaritatea în atitudine în raporturile cu Banca Națională.

În urmărirea primului scop Uniunea va trebui: să stabilească, oridecâteori va fi nevoie, o unitate de vederi în toate chestiunile ce interesează pe membrii ei; să fie organul reprezentativ al marilor bănci, chemat

a-și spune cuvântul în toate chestiunile de ordin economic și financiar

care sunt în atingere atât cu interesele generale ale țării cât și ale membrilor săi; să organizeze un serviciu comun de informații asupra situației și solvabilității tuturor debitorilor băncilor membre în Uniune; în sfârșit, să acționeze pentru

reducerea dobânzilor la depozite

încurajând depunerile pe termen lung.

În ce privește al doilea scop și care prezintă o importanță deosebită, el s'ar putea reduce la urmărirea a trei probleme care se pun:

cifra scontului Băncii Naționale, cuantumul scontului ce se acordă băncilor și reescontarea portofoliului.

Pentru taxa de scont percepută actualmente de Banca Națională, Uniunea Marilor Bănci își va spune cuvântul hotărât, la momentul oportun.

În chestiunea cuantumului scontului acordat, băncile mari sunt de pe acum fixate.

Dispozițiile din ultimul timp ale Băncii Naționale de a restrânge pe toată linia scontul ce se acordă înainte, e considerat ca

o măsură prea bruscă și dăunătoare

intereselor generale ale pieței. Asupra ei va trebui deci revenit.

În ce privește reescontarea portofoliului, băncile sunt de asemenea hotărâte asupra atitudinii lor și în acest sens Uniunea va avea îndatorirea să acționeze.

Va cere ca Banca Națională

să admită la reescont nu numai portofoliul comercial dar și portofoliul particular

care prezintă garanții suficiente de solvabilitate.

Înființarea Uniunei a fost adusă și la cunoștința Băncii Naționale, cu care, bine înțeles, va trebui să conlucreze în toate problemele ce interesează viața financiară a țării. Uniunea a și început să funcționeze în localul său propriu.

Olvassa a

Keleti Ujság-ot

Értesítés! Ertesitem a mélyen tisztelt vevőközönségemet, hogy az összes tavaszi újdonságaim, különösen kiemelve a

Burberry Gabardin Trench-Coat-ok
kész Homespuns sport-öltönyök
és mértékosztályom legujabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek.

NEUMANN M.

férfi- és fiu ruhaáruháza, Cluj, Piața Unirii (Fötér) 14.

Bizakodó hangulat a belföldi kész- és nyersbörpiacon

Javul az inkasszó. — Az általános gazdasági viszony további leépítésre készíti a börgyárakat

A belföldi kész- és nyersbörpiacon a tavaszutói szezon kielégítőnek mutatkozik, különösen ha figyelembe vesszük az ország általános pénz- és gazdasági krízisét.

A nyersbörpiacon

hosszas csend után reményteljesebb hangulatot mutat. A német, francia, cseh aukciókon az árak részint stabilnak bizonyultak, sőt egyes helyeken emelkedő tendenciát mutatnak.

A román nyersbörpiacon a lanyulás még mindig tart. Fel-tűnést keltett, hogy egy nagy börgyár bevásárló telepeit több helyen leépítette és a gyárak nyersbörkészletének egy részét a napiáron alól ajánlotta fel.

Vannak ugyan nézetek, hogy ezt csupán taktikai lépésnek kell tekinteni és a cél az, hogy a nyersbörárakat tovább leszorítsák, azonban másként is kommentálják az ügyet. A tény az, hogy a nyersbörpiacon javulást nem mutat. Borjubörben készletek gyűlnek és nehéz az elhelyezés, még súlyosabb a helyzet lőbörben. — Nehéz marhabörök nyomott árak mellett vévőre találnak.

Írányárak

Nehéz marhabör 20—24 kg.-os 30, pittling 38, zviker 44, borju 50, bivaly nehéz 18—20, lőbör 500 lei darabonként.

Készbörben

az üzlet kielégítőnek mondható. Az incassó némi vontatottságot mutat, de minden nagyobb megrázkódtatás nélkül. Börárakban a jegyzések nem változtak, ott, ahol pénzre sürgős szükség van, a gyárosok engedelmeyek tesznek. Az általános nézet az, hogy a börgyárak közül is vannak olyanok, akiknek le kell állni. Ez természetes is, ha a cipőgyárak, amelyek nagyfogyasztók, nincsenek foglalkoztatva, úgy a hörgyár sem helyezheti el készletét. Aggodalomra még sincs ok, mert az erős kezek megmaradnak és egészséges helyzetet teremtenek.

Báránybörben a szezon

élénken indult. A vágások jelentékenyek és külföldi vevők szép számban jelentkeztek. Különösen Lengyelország részére történtek vásárlások. A börkereskedő szívesen eszközöl előzetes eladásokat is, mert a múlt hónapokban a marhabörökön nagy veszteségeket kellett elszenvednie. Az idej báránybörüzlet minden részről kielégítőnek mutatkozik.

Árak Erdélyben: Bárány fehér zigaja 80, bárány fekete nehéz 175, fehér nehéz 110, fekete könnyű 100, fehér könnyű 75, gidó fekete 150, fehér 80, németi 120 lej.

BÖRPIAC

A gyapjuüzlet

csendes mederben folyik. Több kísérlet történt, hogy ezt az üzletágat régi nagyarányúságában folytassák, azonban nem sikerült a kereskedelemnek. A textilgyárak közvetlen a termelőktől vásárolják össze a nagyobb készleteket. A kereskedelemhez csak a tímáraru jut és amit gyűjtés útján hoznak össze. Hiányzik a megfelelő tőke is, amely ezt a kereskedelmi ágat alimentálni tudná. Románia gyapju iránt ezidő szerint Németország, Lengyelország és Csehszlovákia érdeklődik. Az árak a kereskedelemben rocka gyapju nyirott mosatlan 50, merinó 60—62 lej kilogrammonként.

Nyirott kecskeszörben csak egyes vidéken gyűl össze kisebb mennyiségekben. Biharmegyében kultiválják. Ára ma szép tiszta

áruért 40—42 lej, tímársági áru 18—22 lej. Kereslet gyöngé.

Marhaszörben tavasszal ugy mutatkozott, hogy ismét szilárdulni kezd. Valóban a jó téli áru iránt volt kereslet, az is spekuláció tárgya lett, mert egyes helyeken, ahol ügynökök kötötték le az árut, nem is vették át. Tekintve, hogy most már a nyári ször is közé ve-gyül, az ára alacsonyabb lesz. Az árak minőség szerint változnak. Szines 12—18 lejig, fehér 20—30-ig.

A vadbörpiacon

lanyha. Rókában egyáltalán nincs kereslet, tehát e cikket nem is jegyzik.

Árak: Fanyest 4000, könyest 3000, vidra 2600, görény 600, borz 225, mokus 30, nyul 60 lej.

A lanyha üzletmenet oka az, hogy külföldön nagy készletek vannak felhalmozódva. Prémekben a nagybani bevásárlás megkezdődött. Perziáner, nutria, báránybörök utánzáti célokra és oposszum cca 20 százalékos áremelkedést értek el. Nyulak és macskák utánzáti célokra nem nagyon keresett cikkek. A lipcei aukcióra 90.000 drb. lett felhozva.

Metoda întrebuintată la înființarea cadastrului și a cărții funduare din Transilvania și concluzia privitor la cadastrul și cartea funduară din viitor

Ing. cad. Petru Schulz
Șeful Inspectoratului Nr. 1. Geodezie Cluj.

III.

Luând în considerare cele mai sus relatate, care poate fi concluzia din punctul de vedere al dezvoltării Cadastrului și a Cărții funduare peste toată țara?

Înainte de toate trebuie să remarcăm și fondurile de lipsă aproximative.

În caz de lucrări definitive, adecă conlegate cu comasare, după Hectar vor fi aproximative speșele următoare:

1. Triangulația fundametală numerică	—	15 L
2. Taxa de comasare	—	1000 "
3. Recepționarea (25% sumei de sub 2)	—	250 "
4. Evidența tehnică	—	2 "
5. Cadastrarea	—	20 "
6. Evidența cadastrală	—	2 "
7. Redactarea cărților funduare	—	10 "
		Suma: 1299 L

La taxa de 1000 Lei de sub punctul 2) observăm că în Jugoslavia se plătește pe jugăr 240—250 dinari, iar în Cehoslovacia 200 de coroane; deci proporția teritorială de Hectar ar fi 1300—1750, adecă media de 1500 Lei.

La 25% de sub punctul 3) observăm că cheltuelile de conducere, de recepție și de revizie de birou, din partea organelor Tribunalului respective și a serviciilor geodezice ajunge și până la 40% suma executărei comasărei.

Deci dacă punem pe Hectar suma de Lei: 1300, nu-i exagerată.

Având în vedere mai departe, că suprafața aproximativă lipsită de Cadastru și Cartea funduară este de cca 200.000 Km. adecă de 20.000.600 Hectare ar fi costul total de

Lei 26.000.000.000
adecă Douăzecișase miliarde L.

În caz de lucrări provizorii transitorii, adecă bazate pe suprafețe aproximative a moșiilor individuale, după hectar ar fi următoarele speșe aproximative:

1. Triangulația fundametală numerică	—	12 Lei
2. Harta concretuală și calculul suprafețelor	—	30 "
3. Schițarea moșiilor individuale și toate lucrările conlegate	—	40 "
4. Evidența tehnică	—	2 "
5. Cadastrarea	—	20 "
6. Evidența Cadastrală	—	2 "
7. Redactarea cărților funduare	—	15 "
		Suma: 121 Lei

Luând în socoteală 125 Lei pe Hectar, ar fi costul total

Lei 2.500.000.000
adecă Două miliarde cincisut milioane.

Vedem prin urmare, că la legiferarea Cadastrului și a Cărții funduare, nu putem lăsa fără considerare fondurile de lipsă.

La alegerea metodei executărei trebuie să considerăm și sumele arătate.

Deci luând un fond anual de 250.000.000 Lei lucrările definitive le-am putea executa dupe

un timp de 104 ani, iar cele provizorii în timp de 10 ani.

Fiind scopul principal, Cadastrul și Cartea funduară, și nu fotodată și scopurile pur tehnice conlegate cu ridicările precise, urmează a se executa Cadastrul provizoriu și Cartea funduară bazată pe suprafețe aproximative a moșiilor individuale, mai departe și de aceea, că schițarea moșiilor individuale s'ar putea executa cu o precisitate mai superioară că aceea din Transilvania, mai ales dacă intravilanele, dar subliniez numei intravilanele, s'ar schița prin fotogrametrie aeriană.

La cari camere s'au amănat alegerile?

Printr'un decret, publicat în „Monitorul Oficial” din 24 Iunie 1929, s'a amănat pentru ziua de 29 Septembrie 1929 convocarea membrilor alegători pentru alegerea membrilor consiliilor lor de administrație la camerele de comerț și industrie din: Alba-Iulia, Bazargic, Brăila, Călărași, Chișinău, Craiova, Focșani, Iași, Piatra-Neamț, Râmnicu-Vâlcea, Sibiu, Brașov, Constanța, Tg. Mureș, Turnu-Măgurele.

Reglementarea transporturilor de mărfuri C. F. R. ușurează și exportul

Direcțiunea Generală C. F. R. în legătură cu diverse dispoziții, a crezut necesar să reglementeze și transporturile, ușurând import-exportul.

Inlesnirea import-exportului.
Toate transporturile de mare iuțală, import și export se vor expedia în interiorul țării cu trenurile accelerate de marfă, ca legătură cu trenurile directe de frontieră.

Tonajul trenurilor directe de marfă se va completa, în primul rând, cu transporturile de import și export cu cari se duc și se aduc în stațiile de frontieră cu convoain locale, ce sunt în legătură cu trenurile directe ale căilor ferate vecine.

Transporturile din străinătate.
Toate vagoanele de marfă sosite din străinătate, cu trenurile de import vor trebui date negreșit în legătura trenurilor noastre directe, C. F. R. având obligații internaționale în acest sens.

Spre a se respecta timpul de parcurs al vagoanelor, stabilit prin conferințe internaționale, trenurile cu legături internaționale odată pornite din stația de origină, vor circula neapărat până la stația finală.

Mărfurile pentru liniile laterale
Mărfurile dela sau pentru liniile laterale destinate exportului sau importului, precum și cele de pe liniile principale, se vor expedia din stațiile de tranzit cu primele trenuri directe respectiv cu primele trenuri de legătură.

Pentru trecerea dela vechiul la noul itinerariu se va avea în vedere ca trenurile de marfă plecate dela origină în noaptea de 24 spre 25 să continue mersul după vechiul itinerariu până la prima stație de dispoziție unde ar ajunge după ora 24.

A temesvári „Léda“ vegyi-gyár új cikkek gyártását kezdte meg

A temesvári „Léda“ r. t., amely az ország egyik legnagyobb cipőkrém lerakata és vegyi gyára, új cikkek gyártását kezdte meg. A gyár ugyanis az eddigi elsőrangú és országosan jólismert cipőkrém mellett most egy újfajta légmentesen tubusba zárt cipőpasztakülönlegességgel lepté meg a piacot, amelyet „Piram pasta in tuburi“ címen már is forgalomba hozott. Ez a cipőkrém-különlegesség kitűnő minősége miatt, másrészt pedig tubusban való csomagolásánál fogva olyan

gyakorlati előnyökkel bír az eddigi sablonos dobozba zárt cipőkrémekkel szemben, hogy a gyárnak ez az új gyártmánya nemcsak, hogy a legrövidebb idő alatt meg fogja hódítani a fogyasztó-piacot de a jövő modern cipőpaszták vezető helyét fogja kétségtelenül betölteni.

Tekintettel arra, hogy a tu-

Societatea de asigurări „Agronomul“ se încadrează între cele mai mari institute de asigurări din România

Am anunțat la timp, că societatea de asigurări „Agronomul“ și-a avut adunarea generală urmărită cu un mare interes avându-se în vedere, că și-a cointerestat un mare capital, care

i-a dat posibilitate să se încadreze în rândul celor mai mari institute de asigurări din România,

urcându-și capitalul și introducându-și un nou ram de asigurări.

În legătură cu noua tranzacție, ne-am adresat d-lui Leölkes, directorul general al institutului, și căruia i-se datește uriașă desvoltare a acestui institut. Dsa în legătură cu tranzacția ne-a declarat următoarele: Societatea de asigurări „Agronomul“ a ajuns să se încadreze între cele mai mari institute de asigurări din Ro-

Az Agronomul Biztosító a legelső romániai intézetek sorába emelkedik

Mult számunkban foglalkoztunk az aradi Agronomul közgyűlésével és közöltük egyúttal az igazgatóság és felügyelőbizottság névsorát. Ráműtattunk egyúttal arra a nagyarányú tranzakcióra is, melynek következtében a bel- és külföldi tőke erős érdekeltségei kapcsolódtak be; amely érdekeltségek intencióiként a társaság az egész országra kiterjedő nagyarányú szervezkedést és ezzel kapcsolatban nagyarányú üzleti tevékenységet indított be.

Ezen minden tekintetben nagyarányú tranzakcióval kapcsolatban munkatársunk felkereste Leölkes Béla vezérigazgatót, aki az összes előkészítő munkálatoknak irányítója és megszervezője és aki az intézetet kiváló szaktudása folytán hatalmassá fejlesztette. A vezérigazgató ur az alábbi felvilágosítást adta meg az intézet je-

busban levegőmentesen van elzárva, kezelése igen egyszerű, soha nem szárad ki és tekintve azt, hogy kitűnő minőségű anyagokból van összeállítva,

a foltokat a cipőn teljesen eltünteti.

A gyár ezenkívül még egy újfajta gyártmánnyal lepté meg a piacot: „Piramot“ bőrfedőfestékkel, amellyel régi cipőket teljesen újjá és tetszés-szerinti színre lehet festeni. Nitrofesték ellenáll minden külső behatásnak.

A két gyártmány, bár nagy előnyénél és kitűnő anyagánál fogva kedvenc márkája lesz a fogyasztó-piacnak, ára is alig lesz valamivel több a forgalomban levő cipőkrém- és festékek árainál.

A „Léda“ vegyi-gyár mindkét gyártmányának termelését már megkezdte és ugyszintén forgalomba hozatalát is.

mânia,

având 11 reprezentante generale independente

în Ardeal și Banat.

— În vechiul Regat încă nu s'au terminat lucrările de organizare ale institutului, deoarece societatea în primul rând caută să-și consolideze organizațiile existente. Organizarea în Vechiul Regat de altfel este ușurată și

în urma legăturilor, pe cari institutul le are cu Banca Chrissoveloni

din București, sub a cărei egidă se organizează în Vechiul Regat și Basarabia.

— Este sigur, că institutul, care și în Ardeal, Banat și Bucovina a desvoltat o intensivă activitate, va foarte activ și în Vechiul Regat și Basarabia.

lenlegi helyzetéről,

— Az Agronomul biztosítónak Erdélyre kiterjedt ügynöki hálózata van,

11 önállóan működő vezérképviselőse Erdélyben és Bánságban.

— Az okiráltságban a szervezkedés még nincs egészen kiépítve, hanem az új érdekeltség a társaság feladatául tűzte ki mindazon területeken a szervezést intenzív kiépítését, amely területeket az üzletszerzés szempontjából a társaság nem kultiválta. Ezen nagyfoku szervezkedést rendkívül megkönnyíti a Banca Chrissoveloni értékes összeköttetése

A társaság ugyanis Bukarestben azon bank égisze alatt rendezte be ottani igazgatóságát, amely igazgatóságának lesz feladata az okiráltságban, valamint a beszarabiai szervezkedés in-

tenziv beindítása.

Bizonyos az, hogy intézetünk amely eddig is Erdélyben Bánságban és Bucovinában a biztosítás terén igen élénk tevékenységet fejtett ki, ezen nagyarányú tranzakció folytán üzletkörét az egész ország területén erős üzleti szervezkedés által fogja kiterjeszteni.

Eddig szól a vezérigazgató

ur nyilatkozata. Bizonyos, hogy az „Agronomul“ amely a romániai biztosító terminumon, mint közép intézet eddig is fontos szerepet töltött be, ezzel az ugy arányos fejlődésével Románia legelőkelőbb biztosító intézetének sorába kerül, amelyet az intézet első sorban Leölkes vezérigazgató szakavatott munkásságának köszönhet.

Fabrica chimică „Leda“ din Timișoara fabrică nouă produse

Fabrica chimică „Leda“ din Timișoara, fiind dintre cele mai mari fabrici române de creme de ghețe și până în prezent a produs excelente creme de ghețe, în ultimul timp a început să fabrice un nou soi de cremă de ghețe în tuburi.

Noua cremă, care acuma se introduce pe piață sub numele de „Piram“ „pastă în tuburi“

este dintre cele mai preferabile creme,

desfășându-se în tuburi.

Noua pastă este atât de excelentă și practică, încât

înălțură și patele de pe ghețe,

în noua compoziție chimice, pe care o are.

Fabrica a mai adus pe piață și un nou soi de vopsele pentru ghețe „Piramol“, cu care ghețele se pot vopsi, după plac încât apar, ca roși.

Nouile produse, deși devin favoritele pieței, abea vor fi mai scumpe, decât cremele, cari acuma sunt pe piață, cu toată că sunt combinate din materiale scumpe. „Leda“ în prezent lucrează cu mare aparat la nouile produse.

Anularea contractelor statului cu metalurgiștii a rezultat un nou regim de furnituri

După informațiile pe care le avem din cercuri oficiale, s'a căzut de acord ca toate contractele care erau încheiate pe termen de 20 ani, — contracte socotite oneroase, — să fie reduse la cinci ani, cu facultatea pentru stat de a putea cere, pentru cel puțin 30 la sută din valoarea acestor contracte, în loc de fabricarea de material, reparare de material rulant vechi: locomotive, vagoane etc.

Este interesant apoi că, s'a căzut de acord asupra unui alt punct esențial, și care interesează în special bugetul statului:

reducerea cantităților anuale de construit, la patru zeci la sută

din ceea ce prevăd contractele de acum.

După calculele oficiale, aceasta însemnează pentru buget o reducere a cheltuelilor dela două miliarde și jumătate pe an, pentru vreme de 20 de ani cum au fost semnate contractele, numai la un miliard și 100 de milioane pe an.

Acordul intervenit între delegații statului și delegații industriilor precizează și calcularea prețurilor;

în loc ca la prețul străin, să se adaoge ca până acum cheltuelile de vamă și 5 la sută protecțiunea industriei naționale,

se va adaoga o sumă forfetară și degresivă după numărul anilor.

Costul reparațiilor materialelor drumului de fier va fi

determinat în viitor numai prin licitație publică.

Suntem informați că imediat ce ministerul va semna acest acord cu reprezentanții industriilor respective — este chestiune de cel mult 2—3 zile, — se va întocmi

un proiect de lege pentru anularea vechilor contracte,

și semnarea contractelor noi.

Adunarea societății forestiere „Dobrinul“ din Arad

„Dobrinul“ s. a. pentru Industria și Comerțul Lemnului în Arad în 29, Iunie a. c. și-a avut adunarea generală, având la ordinea de zi înafară de aprobarea bilanțului și gestiunea anului trecut, schimbarea sediului societății, modificarea statutelor și cooptarea nouilor membri în consiliul de administrație și consiliul de cenzori.

A Dobrinul Faipari Rt. közgyűlése

Junius 29-én tartotta meg évi közgyűlését Aradon a Banca Generala a Judetului Arad székházában a Dobrinul Faipari Rt. A közgyűlésen jóváhagyták a vállalat székhelyének Aradra való áthelyezését és ennek megfelelően módosították az alapszabályokat és új tagokat választottak be az igazgatóságba.

Citiți „Lemnul“

Rác Gyula az aradi Kötszövőgyár volt vezérigazgatója új gyárat alapít Aradon

Rác Gyula, az aradi Kötszövőgyár volt vezérigazgatója, — mint ismeretes — nemrégiben megvált attól a gyártól, amit ő alapított és az teljesen a Banca Românească kezébe került. A pénzintézet átvette a Rác-érdekeltség részvény-pakettjét, amely a részvény-állománynak mintegy 25 százaléka volt. Rác Gyula szak-tudását és a kötszövőiparban elsajátított gyakorlatát azonban nem akarta paragon hevertetni, hanem már a kiválás alkalmával az volt a szándéka, hogy képességeit ugyanabban a szak-mában értékesíti.

Evek óta állt munka nélkül Aradon egy kész gyártelep az arad-mikalakai út mentén. Valamikor a Földes-Hehs-féle szappan- és illatszergyár foglalt a telepen helyet, ez a gyár azonban évekkel ezelőtt beszüntette üzemét. A szolidan megépített, nagykiterjedésű épület hatalmas gyárkéményéből évek óta nem szállt fel munkát jelentő füst, megálltak a gépek, úgy, hogy szinte önként kínálkozott

arra, hogy valaki újból bevigye a termelő munkát falai közé.

A gyár belterülete körül-belül 5 kat. hold és ezt Rác Gyula megvásárolta a Földes-családtól egy millió lejért.

Rác Gyula most külföldre utazik, hogy beszeresse a szükséges gépeket, azután megszervezi munkás- és tisztviselő-gárdáját. Ily módon Arad ismét egy, bizonyára szép jövő előtt álló, virágzó gyárvállalattal lesz gazdagabb.

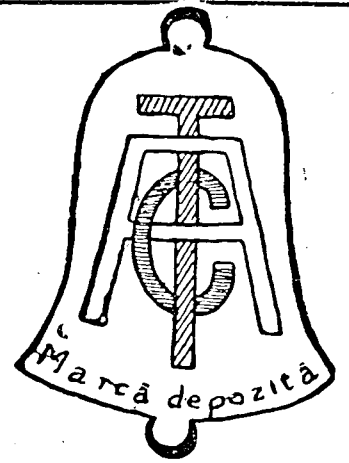
Megalakult a Romániai Magkereskedők Egyesülete

Az erdélyi és Bánsági Kereskedői Testületek Szövetsége keretén belül június 23-án temesvári központtal megalakult a *Romániai Magkereskedők Országos Egyesülete*. Amint ismeretes eddig a romániai magkereskedők nem voltak megszer-

vezve, emiatt nem voltak képviselve a nemzetközi értekezleteken, ezenkívül belföldi érdekeiket sem tudták érvényre juttatni és a kormánykörök felé alig volt tekintélyük.

Az új egyesülés egyik program pontja szerint, a belföldi magokat, szelektálni kell, hogy megtisztított állapotban kerüljenek ki a külföldre és ezáltal márkát szerezzenek a romániai mag részére. Célja továbbá a szervezkedésnek, hogy a tisztességes kereskedelmet megvédje azokkal szemben, akik államilag plombált csomagolásban silány árut hoznak forgalomba.

Az alakuló gyűlés az országos egyesület elnökévé *Alföldy Pált*, a Mezőgazdák Kereskedelmi R.-t. aradi vezérigazgatóját választotta meg és héttagú ideiglenes intéző bizottságot küldött ki a tisztikar végleges kijelölésére.

Cu această marcă este prevăzută
fiicarea obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrica

„TACĂMUL” dîn CLUJ.

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de
bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii.
„Tacămul” fabrică de argintării. Cluj,
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82.
Adresa telegrafică: „Tacămul”

Ardealul Economic

Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

„CARMEN”

FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ
ORADEA

Ajánlja női luxus, trottéur és gyermekeipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE”

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.
Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.
(Apáca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és
magasfeszültségű anyagok. Mű-
szerek: Hartmann & Braun
Szénkefék: Sächsische Dina-
mobürstenfabrik. Motorok
Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgőnycim: RELAIS

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Décs, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár
Marosvásárhely és Nagyváradon. — :-

Saját tőké. 85 millió lej

Minden bankügy-
letet legelő-
nyösebben
végez.

Árnyraktárai
a vasut
mellett

Engedélyezett
devizahely.

Betéteket
elfogad

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :-: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.: } TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak:

1 év pe un an
Belföldön egész évre

Pentru particulari, comercianți și industriași 1200 lei
Pentru bănci și instituțiuni financiare 2000 lei
Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1200 lei
Bankoknak és pénzintézeteknek 2000 lei
Pentru străinătate
Külföldre 1500 lei.

Jumătate an { 600 lei
1200 lei
Félévre { 600 lei
1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm² } 20 lei
Cimlapon l. oldalon cm²-ként }
In text } 15 lei
Szövegdalon }
Un sir garmond } 80 lei
Egy garmond sor }

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA,
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73.400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni :

„UNIO”. Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Meleg, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, izletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője.

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

MÁRCIUSI

B

A

K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

D
A
C
I
A

SZENT GYÖRGY

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkái **36** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.